

*В. Д. Долот,
к. держ. упр., докторант кафедри управління охороною суспільного здоров'я,
Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ*

КОРПОРАТИВНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ: КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЗАРУБІЖНИХ АВТОРІВ)

V. Dolot,
PhD in Public Administration, the postdoctoral student of Health Administration Department,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

CORPORATE INFORMATION SYSTEM IN THE ORGANIZATION'S MANAGEMENT: FRAMEWORK OF CATEGORIES AND CONCEPTS (FOLLOWING THE FOREIGN AUTHORS)

У статті охарактеризовано специфіку корпоративної інформаційної системи в управлінні зарубіжними лікувально-профілактичними закладами.

Розкрито поняття "інформаційна структура", а також визначено її складові.

Підтверджено, що в концептуальній моделі інтегрованої корпоративної інформаційної системи (КІС) виділяється три класи програмних підсистем, які умовно називають "організаційною", "виконавчою" та "аналітичною". Підсистеми в свою чергу розділяються на модулі, які функціонують незалежно один від одного. Вказано на важливу роль використання Інтернет-ресурсу, а також на створення інтернет-сайту.

The article describes the specific of corporate information system in foreign health care facilities' management.

The "information architecture" concept is articulated and its components are identified.

It is confirmed that the conceptual model of integrated corporate information system (CIS) is composed of three classes of software sub-systems that are conventionally called as "organizational", "executive" and "analytical". The sub-systems are divided into modules that operate independently. The importance of Internet resources use and website development is specified.

Ключові слова: охорона здоров'я, лікувально-профілактичні заклади, корпоративна інформаційна система, управління.

Key words: health, health care facilities, corporate information system, management.

ВСТУП

Автор повністю поділяє думку зарубіжних авторів про те, що сьогодні запровадження сучасних інформаційних технологій стає важливою і необхідною частиною розвитку будь-якої організації.

Інформаційні системи для медицини вже давно використовуються як приватними закладами, так і державними лікувально-профілактичними закладами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Коли мова йде про інформаційні системи, мається на увазі комплекс засобів і технологій, які використовуються апаратом управління для вирішення функціональних і

виробничих завдань. Автоматизована інформаційна система — це окремий приклад інформаційної системи. В даному варіанті — це комплекс засобів автоматизації і зв'язку, що використовується апаратом для вирішення функціональних і виробничих завдань, а також правила та процедури роботи персоналу з даним комплексом.

Однак, як наголошують автори використаних нами літературних джерел, не завжди окремо придбані чи спеціально розроблені системи можуть вирішувати проблеми автоматизації. Саме тому, на їх переконання, доцільно визначитися з питанням: що ж входить у поняття "інформаційна структура?". У найзагальнішому вигляді — це [3, с. 160]:

— операційні системи — системи базового рівня, які визначають стратегію вибору і розвитку інформаційних технологій організації;

— системи управління базами даних;

— мережеві рішення — організація єдиного інформаційного простору для всіх користувачів комп'ютерів, включаючи віддалений зв'язок між філіалами;

— системи захисту інформації;

— прикладні програми — редактори текстів, зображень, програми складського та бухгалтерського обліку, програми реєстрації пацієнтів, електронних карток тощо;

— апаратна частина — комп'ютери, оргтехніка (принтери, сканери, ксерокси), спеціальне обладнання (рентгенівські комп'ютерні системи, цифрове обладнання реєстрації зображень);

— включення в інформаційну мережу Internet — отримання інформації з всесвітньої мережі, створення свого інформаційного вузла, можливість запропонувати своїм партнерам нові Інтернет-сервіси;

— Інтернет-сайт — елемент внутрішньої інформаційної системи лікувально-профілактичного закладу, побудований на основі Інтернет-технологій і спеціально розроблений для управління і роботи з інформацією, організації доступу до документів і додатків, пов'язаних з діяльністю лікувально-профілактичного закладу.

Російські дослідники стверджують, що в концептуальній моделі інтегрованої корпоративної інформаційної системи (КІС) можна виділити три класи програмних підсистем, які умовно називають "організаційною", "виконавчою" та "аналітичною".

Основу організаційної інформаційної підсистеми (ОІС) створюють бізнес-модель лікувально-профілактичного закладу, з однієї сторони, що виступає як структуруюча надбудова, що задає регламенти діяльності, а з другої — як така, що використовує інформацію від підсистем, як основу для прийняття організаційних рішень.

Виконавча інформаційна підсистема (ВІС) має модульну структуру. Це означає, що система складається з модулів, які здатні функціонувати незалежно один від іншого, але які поєднані на різних рівнях інтеграції: від повної інтеграції до рівня узгодження форматів передачі даних. Основними модулями даної підсистеми є [2]:

— модуль управління клінікою (програма запису та обліку пацієнтів, програма генерації прайс-листів, розрахунки з пацієнтами, електронні картки, облік матеріалів тощо);

— модуль управління функціональними підрозділами (маркетингова інформаційна система (МІС), фінансово-економічна система, бухгалтерія, центральний склад, склад віддаленої клініки, склад зуботехнічної лабораторії).

Аналітична інформаційна підсистема (АІС), або система контролю та прийняття рішень, — це інформаційна надбудова, що представляє собою систему звітів, необхідних для прийняття рішень.

Система управління якістю як провесно-рольова модель об'єднує організаційно-функціональну модель і функціонально-технологічну модель.

Важливим інтегративним інструментом для корпоративної інформаційної системи виступає система Інтернет, яка є віртуальною надбудовою над ОІС. Саме вона надає можливість об'єднувати різні модулі в єдину систему. Інтернет-сайт дає можливість співробітникам лікувально-профілактичного закладу ефективно вико-

ристовувати накопичені корпоративні знання, оперативно реагувати на події, що відбуваються, організувати ефективний процес групової роботи [1].

ВИСНОВКИ

Комплексний аналіз літературних джерел зарубіжних авторів за темою дослідження дав можливість зробити наступні висновки:

1. Медицина — одна з небагатьох галузей, в якій від якості людської праці та обсягу знань залежить життя людей. Саме тому, державне регулювання якості надання медичної допомоги як важлива складова державного управління системою охорони здоров'я — є перспективним напрямом підвищення ефективності як державного, так і недержавного секторів медичної галузі.

2. Ефективна діяльність медичних організацій залежить не тільки від особистих якостей керівника та його досвіду, але й від рівня його поінформованості у царині правових аспектів бізнесу, питаннях маркетингу, фінансово-господарської діяльності, а також уміння здійснювати керівництво колективом і виробничими процесами з найменшими фінансовими витратами та з використанням в управлінні корпоративної інформаційної системи.

Література:

1. Бутова В.Г., Ковальский В.Л., Манашеров Т.О. Предпринимательская деятельность медицинских организаций. — М.: Издательский Дом "STBOOK", 2006. — 239 с.

2. Мчедлидзе Т.Ш. Коммерческая стоматологическая организация в условиях перехода к рыночной экономике. — СПб.: Санкт-Петербургский институт стоматологии, 2001. — 250 с.

3. Янченко В.М., Касумова М.К., Мчедлидзе Т.Ш. Управление медицинским бизнесом: Система управления стоматологической организацией. — СПб.: ООО "МЕДИ издательство", 2005. — 272 с.

4. Иванов В.В., Богаченко П.В. Медицинский менеджмент. — М.: ИНФА-М, 2007. — 256 с.

5. Сартан Г. Командообразование: боязнь глубины // ЖУК. — 2005. — № 1 (44). — С. 38 — 41.

References:

1. Butova, V.G. Koval'skij, V.L. and Manashеров, T.O. (2006), *Predprinimatel'skaja dejatel'nost' medicinskih organizacij* [Business activity of medical organisations], Izdatel'skij Dom "STBOOK", Moscow, Russian Federation.

2. Mchedlidze, T.Sh. (2001), *Kommercheskaja stomatologicheskaja organizacija v uslovijah perehoda k rynochnoj jekonomike* [Commercial dental organization in transition to market economy], SPb.: Sankt-Peterburgskij institut stomatologii, Sankt-Peterburg, Russian Federation.

3. Janchenko, V.M. Kasumova, M.K. and Mchedlidze, T.Sh. (2005), *Upravlenie medicinskim biznesom: Sistema upravlenija stomatologicheskoj organizaciej* [Medical business management: Dental organization management system], ООО "MEDI izdatel'stvo", Kiev, Ukraine.

4. Ivanov, V.V. and Bogachenko, P.V. (2007), *Medicinskij menedzhment* [Medical management], INFA-M, Moscow, Russian Federation.

5. Sartan, G. (2005), "Team building: fear of depth", *Zhurnal Upravlenie Kompaniej*, vol. 1 (44), pp. 38—41.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2015 р.